

EL PRESSUPOST MUNICIPAL

Arenys de Mar, 28 de febrer de 2008

EL PRESSUPOST MUNICIPAL

1. Legislació
2. Concepte
3. Principis presupostaris
4. Estructura del pressupost
5. Contingut del pressupost
6. Procediment d'aprovació
7. Modificacions del pressupost
8. Gestió del pressupost
9. Liquidació del pressupost i estats i comptes anuals
10. Control de la gestió del pressupost

1- Legislació:

- RDL 2/2004, de 5 de març, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei reguladora de les Hisendes Locals. Capítol primer del Títol sisè.
- RD 500/1990, de desenvolupament del Capítol primer del Títol sisè de la Llei d'Hisendes Locals (RDL 2/2004).

2- Concepte:

"PRESSUPOST GENERAL"

Expressió del conjunt de DESPESES que, com a màxim, poden reconèixer l'**entitat** i els seus **organismes autònoms**, i dels INGRESSOS que es preveu que es liquidaran durant l'exercici, així com la previsió d'ingressos i de despeses de les **societats** de capital íntegrament local.

3- Principis pressupostaris:

Les regles que, necessàriament, ha de complir el pressupost són:

ANUALITAT:

L'exercici pressupostari ha de coincidir amb l'any natural i s'hi ha d'imputar:

- Els ingressos liquidats en l'exercici, sigui quin sigui l'any de què derivin
- Les despeses reconegudes durant l'any

UNITAT:

Hi ha un únic pressupost general per a l'exercici, que haurà d'integrar:

- El pressupost de l'Ajuntament
- El pressupost dels organismes autònoms (OOAA)
- Les previsions d'ingressos i despeses de les societats mercantils el capital de les quals pertanyi íntegramen a l'entitat.

UNIVERSALITAT:

El pressupost ha de contenir la totalitat d'ingressos i despeses de l'ajuntament

EQUILIBRI:

Cada un dels pressupostos que integren el pressupost general s'ha d'aprovar sense dèficit inicial.

ESPECIALITAT:

- *QUALITATIVA*: les consignacions pressupostàries per a despeses només poden ser destinades a la finalitat per a la qual han estat previstes en el pressupost.
- *QUANTITATIVA*: les consignacions pressupostàries tenen caràcter limitatiu, dins dels nivells de vinculació establerts, per la qual cosa no es poden adquirir compromisos de despesa per imports superiors als crèdits pressupostaris.

NO AFECTACIÓ:

Els recursos de l'ajuntament es destinen a satisfer el conjunt de les obligacions de les entitats, excepte en els casos d'ingressos afectats a finalitats determinades (contribucions especials, préstecs bancaris, subvencions)

4- Estructura del pressupost:

Els crèdits inclosos en el pressupost d'un ens local es recullen en les PARTIDES i es classifiquen segons les normes següents:

<i>ESTAT</i>	<i>CLASSIFICACIO</i>	<i>CRITERI</i>	<i>QÜESTIÓ</i>
I/D	Econòmica	<i>Naturalesa</i> de l'ingrés o despesa	Qué és?
-/D	Funcional	<i>Destinació</i> de la despesa	Per a què és?
I/D	Orgànica (OP)	<i>Poder</i> que ho ordena	Qui?

Exemple de partides:

- de despeses:

- XX. 121. 121 00 - Retribucions complementàries personal funcionari
- YY. 313. 480 00 – Ajuts benèfics i per assistència
- ZZ. 511. 625 00 – Mobiliari i equips d'oficina Brigada de Serveis

- d'ingressos:

- 113 00 – Impost sobre Vehicles de Tracció Mecànica
- 461 00 – Subvenció de Diputació per arranjamet camins forestals
- 600 00 – Venda de parcel·les

ESTRUCTURA segons classificació FUNCIONAL:

Grup de Funció

- 1 Serveis de caràcter general
- 2 Protecció civil i seguretat ciutadana
- 3 Seguretat, protecció i promoció social
- 4 Producció de béns públics de caràcter social
- 5 Producció de béns públics de caràcter econòmic
- 6 Regulació econòmica de caràcter general
- 7 Regulació econòmica de sectors productius
- 9 Transferències a administracions públiques
- 0 Deute públic

ESTRUCTURA segons classificació ECONÒMICA:

Capítol Ingressos

Operacions corrents

- 1 Impostos directes
- 2 Impostos indirectes
- 3 Taxes i altres ingressos
- 4 Transferències corrents
- 5 Ingressos patrimonials

Operacions de capital

- 6 Alienació d'inversions
- 7 Transferències de capital
- 8 Actius financers
- 9 Passius financers

Capítol Despeses

Operacions corrents

- 1 Despeses de personal
- 2 Despeses en béns i serveis
- 3 Despesa financera
- 4 Transferències corrents
- ---

Operacions de capital

- 6 Inversions reals
- 7 Transferències de capital
- 8 Actius financers
- 9 Passius financers

ESTRUCTURA DE LA PARTIDA PRESSUPOSTARIA:

YY . 3 1 3 - - . 4 8 0 00 00

Nivells: I II III IV V I II III IV V

Orgànica	Grup de Funció	Funció	Subfunció	Programa	Subpro-grama	Capítol	Article	Concepte	Subcon-cepte	Parti-da

Classif.
ORG.

Classificació FUNCIONAL

Classificació ECONÒMICA

Estructura mínima en municipis de més de 5.000 habitants:
Grup de Funció - Funció - Subfunció / Capítol – Article – Concepte

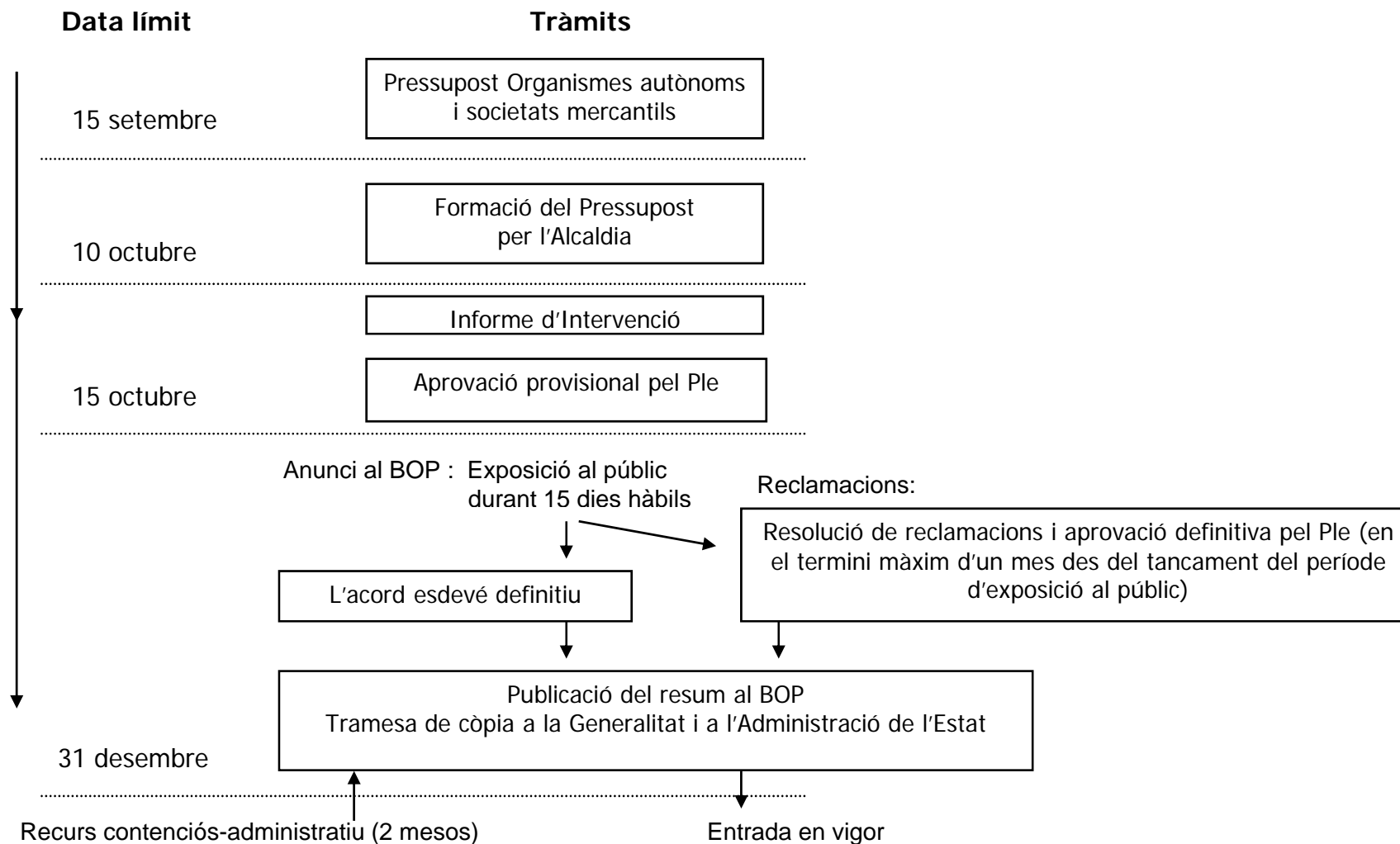
Estructura mínima en municipis més petits:
Grup de funció / Capítol - Article.

5- Contingut del pressupost:

- **Estat d'INGRESSOS i DESPESES** de l'entitat + dels OOAA + PREVISIONS d'ingressos i despeses de les societats mercantils de capital íntegrament local
- **Bases d'Execució del Pressupost:** adapten les disposicions generals en matèria pressupostària a l'organització i circumstàncies de l'entitat.
- **Annexos:**
  - * Plans d'Inversió i finançament quadriennal (optatiu)
  - * Programes d'actuació, inversions i finançament de les societats mercantils
  - * Estat de consolidació del pressupost de l'entitat + OOAA + societats
  - * Estat de previsió de moviments i situació del deute
- **Documents addicionals:**
  - Memòria d'Alcaldia
  - Liquidació del pressupost anterior + avenç liquidació dels darrers 6 mesos
  - Annex de personal
  - Annex de les inversions de l'exercici
  - Informe econòmic financer: bases emprades per avaluar els ingressos, les operacions de crèdit previstes, la suficiència dels crèdits per atendre les obligacions exigibles i les despeses de funcionament dels serveis.

6- Procediment d'aprovació del pressupost:

Si al 31 de desembre no ha estat aprovat, es prorroga automàticament el pressupost de l'exercici anterior

7- Modificacions del pressupost:

Existeixen mecanismes per procedir a modificar parcialment el pressupost en el transcurs del mateix exercici en el que s'està executant.

Causes que poden motivar modificacions:

- Efectuar activitats no previstes inicialment o necessitat d'ampliar les activitats existents (*noves necessitats*)
- Desviacions quantitatives de les consignacions pressupostàries previstes inicialment (*ens costa més del previst*)
- Incorporació al pressupost de compromisos adquirits en exercicis anteriors i que a 31 de desembre no havien comportat obligacions (*es va contractar un servei però al finalitzar l'any anterior encara no ens l'havien facturat*)

Dos graus de modificacions:

- Les que modifiquen substancialment el pressupost: han de ser aprovades pel Ple, seguint els mateixos tràmits que per l'aprovació del pressupost.
- Les que comporten ajustos tècnics o possibles variacions ja previstes: poden ser aprovades pels òrgans que determini les Bases d'Execució del Pressupost, seguint una tramitació més simple.

Classes de modificacions:

Crèdit extraordinari:

Assignació de crèdit per atendre una despesa **no prevista** inicialment en el pressupost i l'execució de la qual **no pot demorar-se** fins l'exercici següent.

Fonts de finançament:

- Romanent líquid de tresoreria
- Nous o majors ingressos efectivament recaptats
- Anul·lació o baixa de crèdits d'altres partides
- Operacions de crèdit (per inversions/despeses corrents urgents i necessàries)

Òrgan d'aprovació: el Ple de la corporació

Suplement de crèdit:

Assignació d'una major consignació a una partida de despeses **existent** però que és insuficient, per atendre una despesa que **no pot demorar-se**.

Fonts de finançament: igual que en "crèdit extraordinari"

Òrgan d'aprovació: el Ple de la corporació

Ampliació de crèdit:

Augment del crèdit pressupostari per haver-se materialitzat, per igual import que l'augment, **un major ingrés afectat**. Les partides ampliables han de figurar expressa i taxativament en les Bases d'execució del pressupost.

Fonts de finançament: - Majors drets liquidats sobre els previstos, que estan afectats al crèdit de despesa que es pretén ampliar

Òrgan d'aprovació: el que determini les Bases d'execució del pressupost.

Transferències de crèdit:

Traspàs total o parcial de crèdit entre partides que pertanyen a diferents bosses de vinculació jurídica.

Existeixen limitacions legals en determinats supòsits.

Fonts de finançament: - Crèdit de les partides que es redueixen.

Òrgan d'aprovació:

- el Ple de la corporació, en transferències entre diferents Grups de funció (*excepte que afecti a despeses de personal*).
- per la resta, l'òrgan que determini les Bases d'execució del pressupost

Generació de crèdit:

Assignació o augment de crèdit pressupostari **per l'existència d'algun dels ingressos** que seguidament es relacionen. A diferència de l'ampliació de crèdit, no es relacionen les partides en les Bases d'execució.

Fonts de finançament:

- Aportacions o compromisos fermes d'aportacions pel finançament d'una despesa compresa dins de les finalitats de l'ens local (subvencions...)
- Alienació de béns
- Ingressos recaptats per prestació de serveis
- Reembossament de préstecs, efectivament recaptats
- Reintegrament de pagaments indeguts (reposant el crèdit de la partida de despesa corresponent)

Òrgan d'aprovació: El que determini les Bases d'execució del pressupost.

Baixes per anul·lació:

Disminució total o parcial d'un crèdit assignat a una partida del pressupost.

Òrgan d'aprovació: el Ple de la corporació.

Incorporació de romanents de crèdit:

Romanents = crèdits del pressupost de l'exercici anterior, provinents de

- crèdits extraordinaris, suplementos de crèdits i transferències de crèdit autoritzades en el darrer trimestre de l'exercici anterior.
- crèdits que emparin compromisos de despesa degudament adquirits en l'exercici anterior.
- crèdits per operacions de capital (inversions...)
- els crèdits autoritzats en funció de l'efectiva recaptació dels drets afectats

Fonts de finançament:

- Romanent líquid de tresoreria
- Nous o majors ingressos recaptats sobre els previstos

Òrgan d'aprovació: El que determini les Bases d'execució del pressupost.

8- Gestió del pressupost:

EXECUCIÓ DELS INGRESSOS:

L'execució dels ingressos implica una successió de fases comptables, que es poden produir separada o conjuntament:

Sigla	Nom de la FASE	Descripció
CI	Compromís d'Ingrés	Fase en la que es comptabilitza el compromís ferm d'una aportació econòmica encara no exigible . (<i>ex: quan es concedeix una subvenció...</i>)
RD	Reconeixement del dret	Quan una aportació econòmica és exigible . (<i>ex: quan s'aprova una liquidació, quan es justifica una subvenció...</i>)
I	Ingrés del dret	Quan es produeix l' ingrés del dret. (<i>ex: quan es produeix l'ingrés d'una liquidació, d'una subvenció... qualsevol cobrament</i>)

Exemple d'execució dels capítols 1, 2 i 3 del pressupost d'ingressos:

Org.	Eco.	Descripció	Previsions totals	Drets reconeg. nets (RD)	Recaptació líquida (I)	Drets pendents de cobrament	% execució pressupost
23	11200	I.B.I. DE NATURALESA RÚSTEGA	9.000,00	8.600,00	7.000,00	1.600,00	96%
23	11201	I.B.I. DE NATURALESA URBANA	1.980.000,00	1.990.500,00	1.950.000,00	40.500,00	101%
23	11300	IMPOST SOBRE VEHICLES DE TRACCIÓ MECÀNICA	380.000,00	390.300,00	370.000,00	20.300,00	103%
23	11400	IMPOST S/ INCREMENT DE VALOR TERRENYS NAT. URBANA	400.000,00	520.000,00	450.000,00	70.000,00	130%
23	13000	IMPOST ACTIVITATS EMPRESARIALS, PROFESSIONALS I ARTÍSTIQUES	100.000,00	125.000,00	110.000,00	15.000,00	125%
23	28200	I. S/ CONSTRUCCIONS, INSTAL·LACIONS I OBRES	433.000,00	495.050,00	485.000,00	10.050,00	114%
23	31000	TAXA PER RECOLLIDA D'ESCOMBRARIES	375.000,00	422.969,61	412.971,18	9.998,43	113%
23	31001	TAXA EXPEDICIÓ DOCUMENTS ADMINISTRATIUS	21.000,00	21.700,00	21.700,00	0,00	103%
20	31003	MULTES	39.000,00	49.000,00	49.000,00	0,00	126%
23	31003	TAXA DE CEMENTIRI	21.000,00	26.000,00	26.000,00	0,00	124%
23	31004	TAXA RETIRADA DE VEHICLES DE LA VIA PUBLICA	4.800,00	10.300,00	10.300,00	0,00	215%
23	31005	TAXA CLAVEGUERAM	70.000,00	84.000,00	83.000,00	1.000,00	120%
23	31103	TAXA D'OCCUPACIÓ AMB MATERIAL CONSTRUCCIÓ, RUNES I ALTRES	40.000,00	33.000,00	31.000,00	2.000,00	83%
23	31200	TAXA PER L·LICÈNCIES URBANÍSTIQUES	18.000,00	99.000,00	77.000,00	22.000,00	550%
23	31201	TAXA PER ENTRADA DE VEHICLES	55.000,00	66.170,00	65.660,00	510,00	120%
11	34000	PREU PÚBLIC ACTIVITATS FORMATIVES	30.000,00	24.000,00	24.000,00	0,00	80%
16	34000	PREU PÚBLIC TELEASSISTÈNCIA DOMICILIÀRIA	10,00	197,10	197,10	0,00	1971%
34	36000	CONTRIBUCIONS ESPECIALS C/ LES SUREDES	115.000,00	57.500,00	57.500,00	0,00	50%
23	38000	REINTEGRAMENTS DE PRESSUPOSTOS TANCATS	1,00	6.750,00	6.750,00	0,00	675000%
23	39000	ALTRES INGRESSOS	50.000,00	53.890,00	53.890,00	0,00	108%
23	39200	RECÀRRECS DE CONSTRENYIMENT	400,00	750,20	750,20	0,00	188%
23	39300	INTERESSOS DE DEMORA	2.200,00	3.075,00	3.075,00	0,00	140%

EXECUCIÓ DE LA DESPESA:

Per poder realitzar despeses, s'han de seguir les fases següents, cadascuna aprovada per l'òrgan que tingui la competència assignada:

Sigla	Nom de la FASE	Descripció
A	Autorització de despesa	S'aprova una despesa aproximada , que es reserva per a tal fi. No implica relacions amb un tercer extern.
D	Disposició o Compromís de despesa	Es concreta la quantia i també el tercer , pel que té rellevància jurídica, vinculant a l'ajuntament a realitzar una despesa concreta amb un tercer i unes determinades condicions. (<i>ex: quan es signa contracte o un conveni...</i>)
O	Reconeixement de l'Obligació	Un cop acreditada la realització de la prestació segons el compromís, es declara l'existència d'un crèdit exigible contra l'entitat. (<i>ex: quan s'aprova la factura</i>)
P	Ordenació de pagament	S' ordena el pagament de l'obligació a la tresoreria municipal.

PARTIDA PRESSUPOST

4.000 €

crédit
disponible

3.200 €

crédit
gastat

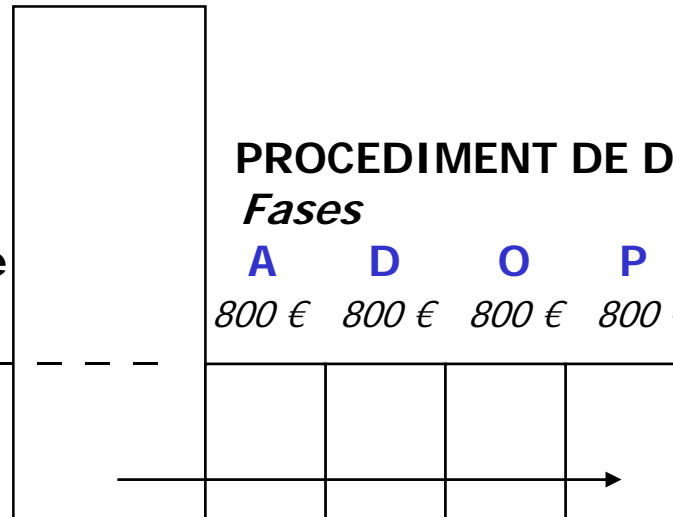
800 €

PROCEDIMENT DE DESPESA

Fases

A   **D**   **O**   **P**

800 €   800 €   800 €   800 €

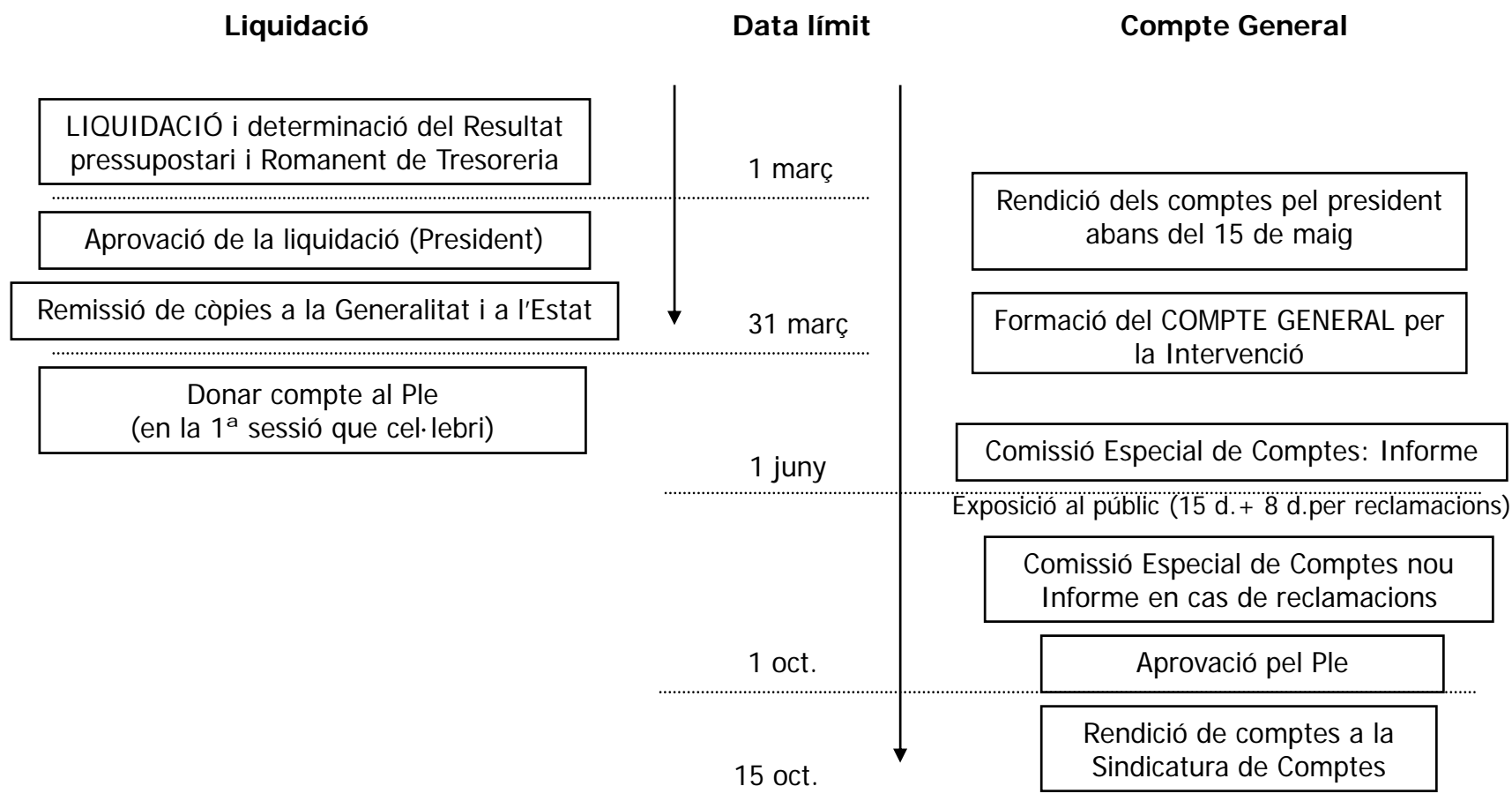

Exemple d'execució del capítol 2 del pressupost de despeses:

Org	Fun.	Eco.	Descripció	Crèdits totals consignats	Despeses autoritzades (A)	Disposicions o compromisos (D)	Obligacions reconegudes (O)	Pag. Ordenats (P)
13	422	22000	MATERIAL HIGIÈNIC I DE NETEJA PER ESCOLA	3.500,00	1.834,66	1.834,66	1.714,02	988,67
15	452	22607	TORNEJOS I TROFEUS D-ESPORTS	5.500,00	5.722,14	5.722,14	5.548,14	5.259,24
20	122	20601	RENTING DIVERS MATERIAL INFORMÀTIC	14.000,00	4.731,92	4.731,92	4.731,92	4.731,92
20	122	21200	MANTENIMENT DEPENDÈNCIES MUNICIPALS	35.976,15	44.904,88	44.904,88	34.787,62	17.137,77
20	121	21300	MANTENIMENT MAQUINÀRIES I INSTAL·LACIONS DIVERSES	9.238,30	9.676,95	9.676,95	9.597,78	9.464,38
20	121	22100	ENERGIA ELECTRICA EDIFICIS MUNICIPALS	42.000,00	62.574,50	62.574,50	62.574,50	43.765,33
20	121	22102	GAS EDIFICIS MUNICIPALS	43.500,00	16.885,20	16.885,20	16.885,20	16.885,20
20	121	22200	TELÈFON DEPENDÈNCIES MUNICIPALS	28.000,00	28.438,07	28.438,07	28.438,07	28.438,07
20	121	22201	COMUNICACIONS POSTALS	11.000,00	13.647,12	13.647,12	13.647,12	12.154,81
20	121	22400	PRIMES D'ASSEGURANCES	26.000,00	28.632,21	28.632,21	28.632,21	28.632,21
20	111	22601	ATENCIONS PROTOCOLARIES I REPRESENTATIVES	11.096,33	13.143,70	13.143,70	12.507,40	9.600,25
20	121	22602	PUBLICITAT EN DIARIS OFICIALS I ALTRES	18.000,92	20.513,59	20.513,59	18.785,52	18.785,52
20	121	22700	NETEJA I ACONDICIONAMENT DEPENDÈNCIES MUNICIPALS	87.396,43	82.075,74	82.075,74	79.770,02	65.383,18
21	521	22000	MATERIAL ORDINARI NO INVENTARIABLE PER L-EMISSORA	8.000,00	3.967,52	3.967,52	3.967,52	2.935,99
31	533	21000	MANTENIMENT PARCS I JARDINS	129.934,80	144.966,30	144.966,30	142.172,77	131.386,87
31	442	22706	RECOLLIDA D-ESCOMBRERIES I TRASTOS VELLS	343.200,00	343.173,94	343.173,94	318.203,35	318.203,35
32	511	21000	MANTENIMENT ENLLUMENAT PÚBLIC	89.436,90	76.531,14	76.531,14	62.471,68	49.158,36
32	511	21001	MANTENIMENT VIES PÚBLIQUES	112.409,12	89.230,29	89.230,29	82.793,70	69.281,67
34	431	22706	CONTRACTACIÓ APARELLADORS	42.500,00	42.427,76	42.427,76	41.123,25	38.142,55

9- Liquidació del pressupost i comptes anuals

Acabada la vigència d'un pressupost s'ha de procedir a la seva liquidació, determinar-ne els resultats, i formar i rendir els estats i els comptes anuals corresponents a l'exercici.

Resultat pressupostari:

Recull el diferencial net de l'activitat derivada de l'execució pressupostària de l'exercici:

+ Drets reconeguts nets en l'exercici (total RD)

- Obligacions reconegudes en l'exercici (total O)

RESULTAT PRESSUPOSTARI

+/- Desviacions de finançament

+ Obligacions finançades amb romanent de tresoreria

RESULTAT PRESSUPOSTARI AJUSTAT

Romanent de Tresoreria:

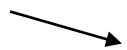
Recull la situació financera de l'ajuntament al llarg dels anys:

- + Drets pendents de cobrament (saldos RD, no pressupostaris)
exercici corrent + tancats
  - Creditors pendents de pagament (saldos O, P, no pressupostaris)
exercici corrent + tancats
  - + Fons líquids de tresoreria (bancs+caixa)
-

ROMANENT DE TRESORERIA

- ROMANENT AFECTAT a despeses amb finançament afectat
  - Drets de dubtós cobrament
-

ROMANENT DE TRESORERIA PER DESPESES GENERALS

Positiu (BENEFICI): es pot destinar al finançament de modificacions de crèdit d'exercicis posteriors.

Negatiu (PÉRDUES): S'ha de procedir d'alguna de les següents formes:

- * Reducció de despeses del pressupost vigent en igual quantitat
- * Operació de crèdit extraordinari per al seu finançament
- * Aprovar el pressupost de l'exercici següent amb superàvit inicial d'una quantia no inferior al dèficit

10- Control de la gestió del pressupost

Fiscalització: Les administracions públiques estan sotmeses al control i fiscalització de les seves actuacions en l'àmbit econòmic-financer

En funció de l'òrgan que efectua la fiscalització, i la manera o el moment de realitzar-se, podem establir la classificació següent:

Òrgan	—	Intern: Intervenció General de l'ajuntament Extern: Sindicatura de Comptes de Catalunya
Forma	—	Control de legalitat: adequació a la normativa vigent Control financer: comprovació aspectes econòmic-financers Control d'eficàcia: anàlisi del cost del funcionament i rendiment dels serveis i compliment d'objectius
Temporització	—	Prèvia: amb antelació a que es produeixin els actes de contingut econòmic "A posteriori": amb posterioritat als actes de contingut econòmic
Abast	—	Plena: sobre tots els aspectes de l'acte de contingut econòmic Limitada: sobre determinats aspectes de l'acte de contingut econòmic (<i>existència de crèdit, òrgan competent</i>)